

EIKER ARKIV, avd. Øvre Eiker

Årsrapport 2010

Eiker Arkiv har videreført de prosessene og prosjektene som er påbegynt og planlagt tidligere og som er nedfelt i kommunens kulturstrategi og i Kulturminnerådets langtidspaner.

Arbeidsoppgavene er mange, og det er stadig en utfordring å prioritere de ulike oppgavene innenfor de ressursene som er til rådighet. Året har vært preget av flyttingen fra Vestfossen bibliotek til Rådhuskjelleren i Hokksund, og det har ført til at en ligger enda mer på etterskudd med registreringsarbeidet. Registrering av foto har vært prioritert høyt også i år, i og med at interessen for dette er stor blant publikum.

1. Organisering og økonomi

Arbeidet har som tidligere blitt ledet av Bent Ek, som har en 40% stilling. Denne brukes til arbeidet med Eiker Arkiv og Kulturminnerådet. Arkivet holder til i Rådhuskjelleren under Hokksund bibliotek og har hatt åpent for publikum 12 timer ukentlig fordelt på tirsdag og fredag.

I 2011 og 2012 blir denne stillingen utvidet til 60% i forbindelse med redaktørfunksjonen for det nye bindet av "Eikers historie".

Thor Olav Brattensborg har nå fått varig tilrettelagt plass fra NAV i 80% stilling. Han har arbeidet med opplasting av bilder til lokalhistoriewiki, samt skriving av artikler på wikien. Nikolay Gerasimov har hatt midlertidig praksisplass fra NAV gjennom året. Han arbeider med digitalisering og registrering av avisutklipp samt annet forefallende arbeid.

Arkivet har sekretærfunksjonen for Øvre Eiker Kulturminneråd, som fungerer som styringsgruppe for Arkivet.

Det er løpende uformell kontakt med avdelingen på Nedre Eiker, men ingen formalisert møtevirksomhet.

Eiker Arkiv er medlem av Landslaget for Lokal-og Privatarkiver (LLP) og deltar i nettverket for privatarkivarbeid i Buskerud, Vestfold og Telemark.

Arkivet har i år hatt et driftsbudsjett på kr.30.000,-, som vesentlig har dekket reiseutgifter og deltakelse på seminarer, samt noe utstyr. De øvrige utgiftene dekkes av egeninntekter i form av fra salg av litteratur og fotografier, foredrag m.m., samt dugnadsinntekter og frivillige bidrag. Den økonomiske situasjonen er tilfredsstillende.

2. Øvre Eiker Kulturminneråd

Eiker Arkiv har sekretærfunksjonen i Kulturminnerådet, som ble opprettet som et permanent organ fra 1.1.2008. Dette innebærer at Arkivet er saksbehandler for Rådetsamtidig som det fungerer som bindeledd til de ulike nærmiljøprosjektene. For øvrig er det en viktig oppgave å holde Rådet orientert om hva som skjer på kulturminnefronten, inkludert det arbeidet som gjøres i Eiker Arkiv.

Det er utarbeidet en egen årsrapport for Kulturminnerådets, som blant annet inneholder en oversikt over prosjekter og framdriften i dem.

3. Feltarbeid/frivillig innsats

Den frivillige innsatsen ligger fortsatt anslagsvis på omkring 3000 arbeidstimer. Bjørn Kristoffersen og Narve Klægstad må nevnes som spesielt viktige bidragsytere. I tillegg til dette gjøres det arbeid i blant annet Na-Ku-Hel, Gotisk Gruppe, Vestfos Bruget og Gamle

Hokksunds Venner samt i de ulike nærmiljøprosjektene som også bidrar positivt til Arkivets registreringsarbeid.

4. Innsamling og registrering av materiale

Arkiver som kommer inn registreres i "Samkatalogen for privatarkiver" på internett. Vi mottar stadig arkiver, og låner inn fotografier og smalfilm for kopiering og digitalisering. Arkivet har imidlertid dessverre ikke hatt kapasitet til å kontakte lag og foreninger som oppbevarer materiale hos Kulturkontoret, slik at vi får en avklaring på eierforhold og bruk av dette materiale.

Registreringen av foto i "Bibliofil" har ikke blitt videreført, og sammen med avdelingen på Nedre Eiker vurderer vi nå å satse på en registrering i FotoStation. I løpet av 2010 er imidlertid hele bibliotekets fotosamling lastet opp på lokalhistoriewiki, som også er blitt et viktig forum for presentasjon av bilder på nettet.

Det arbeides med å bygge opp kataloger og registre på nettsidene over arkiver, bilder, audiovisuelle samlinger, gjenstander, faste kulturminner og stedsnavn, men her gjenstår fortsatt en del..

5. Magasiner

Det er ingen endringer når det gjelder magasinsituasjonen, og fortsatt ingen avklaring når det gjelder mulighetene for å disponere arkivmagasinet på Eikertun. På sikt er situasjonen helt uholdbar, spesielt når det gjelder oppbevaring av de stpre arkivene etter Vestfos Cellulosefabrik, Skotselv Cellulosefabrik og Holmen-Hellefos.

6. Nettverk og samarbeidspartnere

Arkivet deltar aktivt i flere nettverk, både innenfor og utenfor kommunen. Gjennom Kulturminnerådet har vi kontakt med Grendeutvalgene og ulike nærmiljøprosjekter. Dessuten har vi et godt samarbeid med bl.a. Na-Ku-Hel og Gotisk gruppe.

Gjennom deltakelse på møter og seminarer har Eiker Arkiv kontakt med andre arkiv og museer og med sentrale organisasjoner innenfor lokalhistorie og kulturminnevern. Spesielt kan nevnes Riksantikvarens Utviklingsnett, Lokalhistorisk Instituttets nettverk, ABM-utvikling, Kulturvernavdelingen i Buskerud fylke og nettverket for privatarkiver i Buskerud og Vestfold. Derimot har Arkivet heller ikke i 2010 deltatt på samlinger i regi av Landslaget for Lokal-og Privatarkiver. Dette er også et viktig forum, som kontakten bør styrkes med.

7. Bruk av arkivet

Arkivet har i år vært åpent for publikum tirsdager kl.11-19 og fredager kl.11-15. Imidlertid måtte det holdes stengt i perioden 15.juni-15.september for å få avvirket avspasering. Dette var en lite heldig løsning, og åpningstiden vil derfor neste år bli innskrenket igjen til 8 timer pr uke. Det har vært mange inkommer til arkivet, for å levere materiale eller stille spørsmål. Plassmangel gjør imidlertid at Arkivet ikke har blitt noe samlingssted, og det har ikke vært noen oppslutning om tirsdagene som samlingskveld.

Internettsidene våre er godt besøkt, og vi får svært mange henvendelser på e-post, som besvares etter beste evne. Ordningen med et diskusjonsforum på nettet har foreløpig ikke fungert, i og med at det har vært minimal respons på spørsmål som er lagt ut der.

Det leveres stadig fotografier og annen dokumentasjon til ulike bokprosjekter, blant annet Vestfossen Idrettsforenings jubileumsbok, samt tidsskriftene "Eikerminne" og "Skotselv før i tida".

8. Digital og skriftlig publisering

Satsningen på nettstedet lokalhistoriewiki.no er videreført, og dette har blitt en sentral arena både for leksikonartikler og presentasjon av bilder. Det arbeides også med å oppdatere den lokalhistoriske bibliografien her, og det er planer om å bygge opp en gårdshistorie. Dessuten brukes Buskerud fylkes nettsted historieboka.no også til publisering av stoff fra Eiker. De digitale prosjektene "Kulturminneløypa" og "Digitalt fortalt" har ikke blitt fulgt opp, men det er fortsatt aktuelt å arbeide videre med dette. Imidlertid må dette, i likhet med aktiviteten på lokalhistoriewiki og på egne nettsider, basere seg på frivillig innsats. Arkivets eget nettsted, eiker.org, oppdateres jevnlig, blant annet med en egen arrangementskalender. Det legges fortsatt bøker, tidsskrifter og avisartikler samt lyd- og videofiler i "Eiker Digitale Bibliotek", men dette har heller ikke i år vært et prioritert område. I år. Dersom vi får til en serverløsning som er tilgjengelig via internett, vil dette antagelig erstatte tradisjonell publisering på nettet.

9. Prosjekter

Jon Skeie har kommet godt i gang med arbeidet med et nytt bind av "Eikers historie" om perioden etter 1885. Han er foreløpig engasjert fram til juni 2013. Han har et tett samarbeid med Eiker Arkiv, som har redaktørfunksjonen i dette bokprosjektet.

Arbeidet med med landbruksmuseum på Fossesholm ble fullført i løpet av våren 2010, og utstillingen åpnet 24.juli. Prosjektet med kultursti langs Hoenselva er fortsatt ikke fullført, og dette vil bli prioritert høyt i 2010.

Også i år har vi gjennomført et samarbeidsprosjekt med skolene i regi av "Den kulturelle skolesekken" i samarbeid med Fossesholm. Tidsbruken til dette dekkes av skolekontoret. Gjennom ABM-utvikling har Eiker Arkiv fått kr.250.000,- til å ordne og katalogisere arkivet etter Solberg Spinderi. Tidsbruken til dette vil bli dekket av prosjektmidlene.

Arkivet har også engasjert seg i prosjektet "De reisende i Buskerud", der målet er å registrere kulturminner etter de reisende. Prosjektet har fått økonomisk støtte fra Romanifolket/taternes landsforbund, og det vil bli søkt om støtte også fra andre. Alt arbeid med prosjektet vil bli dekket av prosjektmidlene.

En del av "Øvre Eikers helter" skal presenteres med foto og tekst i Rådhuset, og Eiker Arkiv har fått i oppgave å følge opp dette.

10. Kurs og seminarer

I løpet av året har Arkivet vært representert en rekke seminarer, konferanser, nettverksmøter og workshops i regi av bl.a. Riksantikvaren, Historikerforeningen og Norsk Lokalhistorisk Institutt. Spesielt kan nevnes ABMu's konferansen for fotobevaring på Lillehammer, Historiedagene i Bø, jernverksseminaret på Nes, Riksantikvarens kulturminneseminar i Blaker, nettverkstreff i Dals-Ed i forbindelse med prosjektet "De reisende i Buskerud" og NLI's seminar "grensekryssende lokalhistorie" i Trondheim, samt kurs og workshops i forbindelse med prosjektet "Lokalhistoriewiki", Riksantikvarens Utviklingsnett og nettverksmøter for privatarkiv i Buskerud og Vestfold. I tillegg kommer firedagerskurset "Hus og landskap", som ble arrangert av Riksantikvaren med Arne Lie Christensen som foreleser. Rapporter fra alle kurs og seminarer legges ut på Kulturminnerådets nettsider.

11. Utstillinger, foredrag og arrangementer

Også i år er Arkivet blitt brukt som guide og foredragsholder i en rekke sammenhenger, både av Na-Ku.Hel og ulike foreninger. Som et ledd i kommunens "kultur i omsorg"-program var det foredrag og visning av gamle bilder ved Eikertun alders-og sykehjem og Vestfossen trykdepensjonat. Dessuten bidrar Arkivet på de fleste av Eiker Historielags arrangementer. I egenskap av sekretariat for Kulturminnerådet hadde Arkivet en sentral rolle i forbindelse med hovedarrangementene for markeringen av at det er 125 år siden kommunedelingen i 1885.

Dette ble markert med et festseminar på Fossesholm, samt med en serie med ”kulturminnevandring i grenseland”. Arkivet var også engasjert i arrangementene rundt Fiskum gamle kirke i under ”middelalderuka” i august, samt den etter hvert tradisjonelle kulturminneturen i samarbeid med Eiker Historielag og Drammen og Oplands Turistforening, som i år gikk til bygdeborgen på Murfjellkollen.

12. Prioriteringer for neste år

Følgende arbeidsoppgaver skal prioriteres i 2011:

- Det er et mål å få en avklaring når det gjelder arkivmaterialet som lag og foreninger deponerer hos Kulturkontoret. Dessuten vil vi fortsette å prioritere registrering av fotografier og avisartikler, samt digitalisering av lydopptak og gammel smalfilm. Et spesielt satsningsområde blir innsamling av muntlig informasjon gjennom intervjuing, i samarbeid med Frivilligsentralen og ungdomsskolene.
- Installering av en felles serverløsning med Nedre Eiker som gjør lagring og sikkerhetskopiering av digitalt materiale mer effektivt og samtidig kan brukes for å gjøre materialet tilgjengelig for publikum via internett.
- Avklaring av mulighetene for framtidig arkivering i magasinene ved Eikertun, eventuelt arbeide for å finne alternative løsninger.
- Fortsette å bygge opp et lokalthistorisk leksikon med gårdshistorie på ”Lokalthistoriewiki”, samt lever stoff til ”Historieboka”. Arbeidet med ”Eiker Kulturminneregister”, ”Eiker Stedsnavnregister” og ”Eiker Digitale Bibliotek”. videreføres
- Som sekretær for Kulturminnerådet, vil arbeidet med den nye kulturstrategien og en kommunedelplan for kulturminnevernet bli viktige oppgaver.
- Sammen med Kulturminnerådet fortsettes samarbeidet med de ulike nærmiljøprosjektene. Det bør også utarbeides en langsiktig plan for skilting og skjøtsel av kulturminner.
- Arkivet vil fortsette formidlingsarbeidet gjennom foredrag, turer, utstillinger og andre typer arrangementer. Eiker Historielag, Na-Ku-Hel og Drammens og Oplands Turistforening er viktige samarbeidspartnere her. Arrangementer som middelalderfestival på Fiskum, Vestfossen 24 timer, 59 grader nord og Egertorget Matfestival vil også være aktuelle arenaer.

Vestfossen 19/1-2011, Bent Ek